

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Κρίσιμο το «σπάσιμο των σιλό» στις διαδικασίες ελέγχου και φροντίδας του καρκίνου

Ολοκληρώθηκε το 8^ο ετήσιο συνέδριο για τον Καρκίνο

Αθήνα, 7 Νοεμβρίου 2023 – «Η εφαρμογή ενός εθνικού σχεδίου δράσης κατά του καρκίνου είναι αναγκαία, προκειμένου να μεγιστοποιήσει το όφελος, να συνδράμει την αύξηση της επιβίωσης και να εγγυηθεί τη συνέχεια μέσα από σαφή χρονοδιαγράμματα, συνέργειες, αξιολογήσεις και προσαρμογές». Με κεντρικό αυτό το συμπέρασμα από την ομιλία του Προέδρου της Ελληνικής Ομοσπονδίας Καρκίνου (ΕΛΛΟΚ), Γιώργου Καπετανάκη, ολοκληρώθηκαν στις 2 Νοεμβρίου οι εργασίες του [ετήσιου συνεδρίου για τις πολιτικές υγείας του Καρκίνου](#) που διοργανώθηκε από την Boussias Events με την παρουσία περισσότερων από 140 συμμετεχόντων και 32 διακεκριμένων ομιλητών σε Ελλάδα και Ευρώπη. Με κεντρικό θέμα: “Οι προκλήσεις στη μάχη κατά του καρκίνου: Κόστος, πρόληψη, πρόσβαση και θεραπευτικά μονοπάτια», το συνέδριο φέτος επικεντρώθηκε στις εθνικές προκλήσεις, τις στρατηγικές και τα οικονομικά του καρκίνου, τα μητρώα ασθενών, και το ρόλο των ασθενών στα κύρια ζητήματα που τους αφορούν.

Αναγκαία η εφαρμογή ενός εθνικού σχεδίου δράσης για τον καρκίνο

«Ένα Εθνικό Σχέδιο Δράσης κατά του καρκίνου μπορεί να διαδραματίσει κρίσιμο ρόλο στη διάλυση των σιλό στις διαδικασίες ελέγχου και φροντίδας του καρκίνου, προωθώντας τη συνεργασία, τον συντονισμό και την ενσωμάτωση μεταξύ των ενδιαφερομένων που εμπλέκονται στην πρόληψη, τη διάγνωση, τη θεραπεία του καρκίνου, την ανακουφιστική φροντίδα και την επιβίωση» ανέφερε μεταξύ άλλων ο Γιώργος Καπετανάκης, Πρόεδρος της Ελληνικής Ομοσπονδίας Καρκίνου (ΕΛΛΟΚ) στο πλαίσιο της ομιλίας του. Στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τον Καρκίνο αναφέρθηκε και η αναπληρώτρια Υπουργός Υγείας **Ειρήνη Αγαπηδάκη**, τονίζοντας ότι το Υπουργείο συνεχίζει τις απαραίτητες δράσεις για την ολοκλήρωσή του, προκειμένου να είναι βιώσιμο και όσο το δυνατόν πιο αποτελεσματικό. Στο πλαίσιο αυτό, γίνονται προσπάθειες να υπάρξει αξιολόγηση των προγραμμάτων για τον προσυμπτωματικό έλεγχο και συγκεκριμένα για το «Φώφη Γεννηματά» που ήδη εφαρμόζεται, ώστε να διαπιστωθεί εάν έχει την ίδια αξία σε διαφορετικά μέρη της χώρας, ποιες ηλικίες ασθενών ωφελούνται ιδιαίτερα, τι ελλείψεις υπάρχουν κ.ά. Παράλληλα, στόχος είναι στα προγράμματα να συνδεθεί και το after screening pathway, ώστε να διευκολυνθούν οι ασθενείς γνωρίζοντας τι πρέπει να κάνουν μετά από κάθε διάγνωση. Έμφαση δίνει το Υπουργείο και στην ένταξη της ανακουφιστικής φροντίδας και της κατ’οίκον φροντίδας, που είναι δύο διαφορετικά πράγματα όπως τόνισε η κ. Αγαπηδάκη. Αναφερόμενος στα οριζόντια θέματα που πρέπει να υλοποιηθούν προκειμένου να βελτιωθεί η περίθαλψη των ογκολογικών ασθενών στην Ελλάδα, ο Πρόεδρος της Ένωσης Ασθενών Ελλάδας **Νίκος Δέδες** σημείωσε την ανάγκη ολοκλήρωσης της διαδικασίας αποζημίωσης βιοδεικτών, καθώς όπως είπε στην Ελλάδα αποζημιώνονται ακριβές καινοτόμες θεραπείες, αλλά όχι η εξέταση βιοδεικτών που θα δείξουν ποιοι ασθενείς με καρκίνο θα ωφελούνταν περισσότερο από αυτές τις θεραπείες, η ανάγκη υποστηρικτικού πλαισίου για τους ασθενείς τελικού σταδίου, καθώς και τους φροντιστές των ογκολογικών ασθενών.

Ενίσχυση συμμετοχής των ασθενών στην ψηφιακή μεταρρύθμιση - Μεγάλο στοίχημα της ΕΕ η ομογενοποίηση των δεδομένων

Στην τεχνολογία που έρχεται και που θα παίξει σημαντικό ρόλο στην φροντίδα των ασθενών εστίασε την ομιλία του ο Ευρωβουλευτής **Στέλιος Κυμπουρόπουλος**, τονίζοντας ότι ένα μεγάλο στοίχημα για την Ευρωπαϊκή Ένωση, είναι η ομογενοποίηση των δεδομένων που προέρχονται από ασθενείς. «Μόνο εάν καταφέρουμε να συγκεντρώσουμε τα δεδομένα σε ένα κοινό τόπο θα μπορέσουμε να πείσουμε τις εταιρείες να φέρουν επενδύσεις στην Ευρώπη και να παραχθούν φάρμακα που θα είναι αποτελεσματικά, οικονομικά και θα παράγονται στις απαιτούμενες ποσότητες», ανέφερε χαρακτηριστικά. Αντίστοιχα, ο Καθηγητής Υγιεινής και Προληπτικής Ιατρικής στη Σχολή Ιατρικής και Χειρουργικής "A.Gemelli", Καθολικό Πανεπιστήμιο 'Sacro Cuore', Πρόεδρος του Συμβουλίου Αποστολής για τον Καρκίνο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής **Walter Ricciardi**, ανέφερε μεταξύ άλλων στην ομιλία του ότι θα δημιουργηθεί στο πλαίσιο της Αποστολής για τον Καρκίνο ένα Ευρωπαϊκό ψηφιακό κέντρο ασθενών με καρκίνο, το οποίο θα αποτελέσει Εθνική πύλη για την πρόσβαση και την ανταλλαγή δεδομένων σε ότι αφορά: α) Πληροφορίες και υποστήριξη για ασθενείς με καρκίνο, επιζώντες και τις οικογένειές τους σε πρόληψη, διάγνωση, κατευθυντήριες γραμμές για τη θεραπεία, παρενέργειες της θεραπείας, πρόσβαση σε διασυννοιακή υγειονομική περίθαλψη, ψυχοκοινωνική και νομική υποστήριξη, β) Συλλογή δεδομένων σχετικά με τα αποτελέσματα που αναφέρουν οι ασθενείς (PRO) και δυνατότητα ανταλλαγής αυτών των δεδομένων - μέσω μιας έξυπνης κάρτας - με την οικογένεια και συγγενείς, επαγγελματίες υγείας, ερευνητές, γ) Πρόσβαση του ασθενούς και των επιζώντων στα δικά του/της κλινικά δεδομένα και δυνατότητα ανταλλαγής αυτών των δεδομένων - μέσω έξυπνης κάρτας - με επαγγελματίες υγείας και ερευνητές και δ) ενδυνάμωση των ασθενών στη συναπόφαση σχετικά με τη φροντίδα τους, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής στην έρευνα - να τους δοθεί η δυνατότητα να επιβάλουν τα δικαιώματά τους, να αυξηθεί η εμπιστοσύνη στην κοινή χρήση των δεδομένων τους για την έρευνα για τον καρκίνο, την καινοτομία και την ανάπτυξη πολιτικής. Στη συνέχεια ο **Francisco Lozano**, Chair of the Cancer Patients Europe (CPE) επεσήμανε ότι οι ασθενείς με καρκίνο σε όλη την Ευρώπη θα πρέπει να έχουν ίση πρόσβαση σε νέες θεραπείες, αλλά και λόγο στη διαμόρφωση πολιτικών για τον καρκίνο, ενώ η **Καίτη Αποστολίδου**, Πρώην Πρόεδρος Επιστημονικής Επιτροπής, ECPC και Ιδρυτικό Μέλος & Πρώην Πρόεδρος ΕΛΛΟΚ ανέλυσε όλες τις πρωτοβουλίες που λαμβάνουν χώρα στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Σχεδίου Καταπολέμησης του Καρκίνου. Μια από τις πρωτοβουλίες αυτές, το συγχρηματοδοτούμενο έργο [EUCAIM](#) παρουσίασε ο **Μανώλης Τσικνάκης**, Καθηγητής Βιοϊατρικής Πληροφορικής και Ηλεκτρονικής Υγείας στο Τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου και συνεργαζόμενος ερευνητής στο Εργαστήριο Υπολογιστικής Βιοϊατρικής του Ινστιτούτου Πληροφορικής του Ιδρύματος Έρευνας και Τεχνολογίας (ΙΠ/ΙΤΕ). Είναι το πρώτο στο είδος του ευρωπαϊκό «πανκαρκινικό» έργο που έχει στόχο να δώσει εύκολη πρόσβαση σε μεγάλου όγκου και υψηλής ποιότητας απεικονιστικές εικόνες όλων των τύπων καρκίνου σε κλινικούς, ιατρούς και ερευνητές με σκοπό την ανάπτυξη εργαλείων τεχνητής νοημοσύνης (AI) που θα υποστηρίξουν την ακριβέστερη και ταχύτερη λήψη κλινικών αποφάσεων, διαγνώσεων, και καθορισμό της καταλληλότερης θεραπείας για καρκινοπαθείς. Το EUCAIM θα αντιμετωπίσει τον κατακερματισμό δεδομένων που υπάρχει στα υφιστάμενα αποθετήρια ιατρικών εικόνων με απεικονίσεις καρκίνου και θα

αναπτύξει ένα κατανεμημένο άτλαντα (Atlas of CancerImaging) με περισσότερα από 60 εκατομμύρια ανώνυμα απεικονιστικά δεδομένα καρκίνου από περισσότερους από 100.000 ασθενείς, προσβάσιμα σε κλινικούς, ιατρούς, και ερευνητές από όλη την ΕΕ για την ανάπτυξη και αξιολόγηση αξιόπιστων εργαλείων τεχνητής νοημοσύνης.

Ολέθριες οι συνέπειες από την απουσία Εθνικών Μητρώων Καρκίνου στην Ελλάδα

Την 1^η ενότητα του συνεδρίου που συντόνισε ο Ομ. Καθηγητής Ιατρικής ΕΚΠΑ, Διευθυντής Ινστιτούτου Κοινωνικής και Προληπτικής Ιατρικής (ΙΚΠΙ) **Γιάννης Τούντας**, συζητήθηκαν οι προκλήσεις που αντιμετωπίζει το σύστημα υγείας σε ότι αφορά την πρόληψη και την αντιμετώπιση του καρκίνου στη χώρα μας. Από την πλευρά του ο **Μιχάλης Νικολάου**, Αντιπρόεδρος της ΕΟΠΕ, Παθολόγος Ογκολόγος, στο ΓΑΟΝ «Ο Άγιος Σάββας» τόνισε, η απουσία Εθνικών Μητρώων καρκίνου στη χώρα μας είναι ένας πολύ αρνητικός παράγοντας αφού όπως ανέφερε χαρακτηριστικά «ένας λαός που δεν γνωρίζει με το τι έχει να κάνει ποσοτικοποιημένα, δεν μπορεί να γνωρίζει ούτε τα έξοδά του, ούτε τη στρατηγική που πρέπει να ακολουθήσει, ούτε ακόμα και να κάνει τις σωστές παραγγελίες στα φάρμακα». Όσον αφορά την πρόληψη του καρκίνου, ο κ. Νικολάου, τόνισε ότι υπάρχει ανάγκη καινοτόμων διαγνωστικών μέσων, ενώ η ψηφιοποίηση στον τομέα της Υγείας θα μπορούσε να βελτιώσει σημαντικά τόσο την πρόληψη όσο και την αντιμετώπιση του καρκίνου, τονίζοντας ότι η πληροφορία που μπορεί να έρθει από τον ηλεκτρονικό φάκελο του ασθενούς και την ψηφιακή διασύνδεση των νοσοκομείων, είναι πολύ σημαντική. Αναφερόμενος στο καλό παράδειγμα του «Αγίου Σάββα», σημείωσε τα οφέλη από τα NGS panel για τους ασθενείς με καρκίνο του πνεύμονα και πρόσθεσε ότι το ΔΣ της ΕΟΠΕ αποφάσισε με το αποθεματικό της να χρηματοδοτήσει τη συνέχιση των NGS panel από τα οποία έχουν ωφεληθεί 6.600 ασθενείς. Ο Πρόεδρος του ΣΦΕΕ, **Ολύμπιος Παπαδημητρίου** παρέθεσε τις προτεραιότητες που ο ΣΦΕΕ θεωρεί απαραίτητες για την υλοποίηση του Εθνικού Σχεδίου για τον Καρκίνο: α) τη βελτίωση της ανακουφιστικής φροντίδας, β) την ανάπτυξη πλαισίου για την αποζημίωση των βιοδεικτών (αναφέροντας ότι η λίστα είναι αναχρονιστική) και γ) τη δημιουργία ξεχωριστού ταμείου για τη χρηματοδότηση της καινοτομίας, στην οποία μεγάλο κομμάτι θα καλύψουν οι θεραπείες για τον καρκίνο. Στις εξελίξεις που υπάρχουν όσον αφορά την ανακουφιστική φροντίδα στη χώρα μας αλλά και στο έργο που επιτελεί η Μονάδα Ανακουφιστικής Φροντίδας «ΓΑΛΙΛΑΙΑ», εστίασε την ομιλία της η **Αλίκη Τσερκέζογλου**, Γυναικολόγος – Ογκολόγος και Διευθύντρια της Μονάδας Ανακουφιστικής Φροντίδας «Γαλιλαία». Όπως ανέφερε «το νομοσχέδιο για την ανακουφιστική φροντίδα ψηφίστηκε τον Δεκέμβριο του 2022 και μόλις την περασμένη εβδομάδα έγινε και η συγκρότηση της Εθνικής Επιτροπής, η οποία ελπίζουμε ότι πολύ γρήγορα θα κινηθεί». Ωστόσο η κ. Τσερκέζογλου αναρωτήθηκε εάν θα βρεθούν λεφτά δεδομένου ότι στη χώρα μας δεν υπάρχει αρκετή χρηματοδότηση ούτε για τα νοσοκομεία. Πρόσθεσε ωστόσο ότι σύμφωνα με μελέτες σε όλο τον κόσμο, η παροχή ανακουφιστικής φροντίδας συμφέρει και οικονομικά τα συστήματα υγείας. Στην κοινή παραδοχή από όλους τους φορείς για την επιτακτικότητα του Προσυμπτωματικού Ελέγχου και στην Ελλάδα αναφέρθηκε ο **Αντώνης Μοράρης**, Market Access Manager, AstraZeneca Ελλάδας & Κύπρου. «Ο Προσυμπτωματικός Έλεγχος μπορεί να σώσει μέχρι και 2.000 ζωές τον χρόνο στην Ελλάδα» ανέφερε χαρακτηριστικά, ενώ εστίασε την ομιλία του και στις κατευθυντήριες οδηγίες και την πρόταση Προσυμπτωματικού Ελέγχου του Καρκίνου του Πνεύμονα, που έχει

8th Cancer conference

Οι προκλήσεις στη μάχη κατά του καρκίνου:
Κόστος, πρόληψη, πρόσβαση και θεραπευτικά μονοπάτια

02/11 2023
NOVOTEL
ATHENES

SAVE THE DATE

www.cancerconference.gr

συνταχθεί από 55 επιστήμονες. Το θέμα των «άτυπων αμοιβών» και εν γένει των παράνομων χρεώσεων για υπηρεσίες και εξετάσεις στο σύστημα υγείας στη χώρα μας, ανέδειξε μεταξύ άλλων στην ομιλία της η πρόεδρος του Συλλόγου ΚΕΦΙ, **Ζωή Γραμματόγλου**. Όπως ανέφερε είναι πολλές οι φορές που ασθενείς απευθύνονται στο Σύλλογο απελπισμένοι γιατί δεν έχουν «τα χρήματα που ζητάει ο γιατρός για να χειρουργήσει ή να ξεκινήσει θεραπεία ο άνθρωπος τους». Ωστόσο, παρά τις παροτρύνσεις του Συλλόγου για επώνυμη καταγγελία κανείς δεν δέχεται να το κάνει. Μάλιστα η κ Γραμματόγλου σημείωσε, ότι οι παράτυπες αμοιβές δεν αφορούν μόνο τα δημόσια νοσοκομεία αλλά και τα ιδιωτικά. Αναφερόμενη στα πάγια προβλήματα των ογκολογικών ασθενών στην Ελλάδα, η κ Γραμματόγλου υπογράμμισε τα σοβαρά προβλήματα στη στελέχωση και λειτουργία των ογκολογικών κλινικών και των ογκολογικών τμημάτων στα κεντρικά αντικαρκινικά Νοσοκομεία, σε περιοχές της περιφέρειας, τις αναμονές στην ακτινοθεραπεία με το μεγαλύτερο πρόβλημα να παρουσιάζεται στην Αττική, καθώς συγκεντρώνει ένα πολύ μεγάλο μέρος των ασθενών από την επαρχία. Βάσει των ευρωπαϊκών δεδομένων θεωρείται ότι είναι απαραίτητο να λειτουργούν 7 με 7,5 μηχανήματα ανά εκατομμύριο πληθυσμού. Στην Ελλάδα είμαστε στα 5,4 ανά εκατομμύριο πληθυσμού», όπως ανέφερε. Σε ότι αφορά στην αποζημίωση των βιοδεικτών, η πρόεδρος του Συλλόγου ΚΕΦΙ, τόνισε ότι «στην Ελλάδα ζούμε το παράδοξο της έγκρισης και της αποζημίωσης των νεότερων πολύ ακριβών θεραπειών, ακόμη και με μεγάλες καθυστερήσεις, χωρίς την έγκριση των σχετικών βιοδεικτών που θα έδειχναν ποιοι ασθενείς με καρκίνο θα ωφελούνταν περισσότερο από αυτές τις θεραπείες». Τέλος, επεσήμανε ότι ακόμα δεν υπάρχει Εθνικό Μητρώο Καρκίνου ενώ η λειτουργία του Εθνικού Ινστιτούτου Καρκίνου που ιδρύθηκε με νόμο το 2019 παραμένει ακόμα στα χαρτιά. «Μόνο αν υπάρξει πολιτική βούληση μπορούν να λυθούν τα προβλήματα», κατέληξε η κ. Γραμματόγλου.

Εθνικό Μητρώο Νεοπλασιών & Εθνικό Μητρώο Ασθενών Παιδικής και Εφηβικής Ηλικίας με Νεοπλασματικά Νοσήματα

Στην επόμενη ενότητα που επικεντρώθηκε στα νεότερα δεδομένα για το εθνικό μητρώο νεοπλασιών η **Παναγιώτα Μήτρου**, Ειδικός Παθολόγος – Διαβητολόγος, Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Αθηνών, Προϊσταμένη Αυτοτελούς Τμήματος Θεραπευτικών Πρωτοκόλλων και Μητρώων Ασθενών του Υπουργείου Υγείας ανέλυσε τι περιλαμβάνει το Μητρώο Ασθενών με Νεοπλασματικά Νοσήματα, ενώ διαβεβαίωσε ότι θα διασφαλίζει την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της ιδιωτικής ζωής και της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σύμφωνα με την εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία. Όπως ανέφερε, ενδεικτικές αναφορές που θα μπορούν να λαμβάνονται και να αξιοποιούνται για τη χάραξη πολιτικών υγείας είναι: η γεωγραφική κατανομή των ασθενών, η κατανομή ασθενών ανά φύλο και ηλικία, το πλήθος ασθενών ανά μονάδα υγείας, το πλήθος ασθενών ανά συγκεκριμένο τύπο νεοπλασίας, το πλήθος ασθενών ανά εφαρμοζόμενη θεραπεία, το πλήθος ασθενών ανά έκβαση νόσου, κλπ. Η Πρόεδρος ΔΣ και Διευθύνουσα Σύμβουλος της ΗΔΙΚΑ Α.Ε. **Νίκη Τσούμα** αναφέρθηκε στη φιλοσοφία που διέπει τη λειτουργία των μητρώων ασθενών συνολικά και παρουσίασε το Εθνικό Μητρώο Ασθενών Παιδικής και Εφηβικής Ηλικίας με Νεοπλασματικά Νοσήματα, το οποίο στοχεύει στην καταγραφή όλων των ασθενών παιδικής ηλικίας με νεοπλασματικά νοσήματα και στους στόχους του περιλαμβάνονται η αξιολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας, ο σωστός

προγραμματισμός δράσεων πρόληψης και διάγνωσης, καθώς και η οργάνωση των υπηρεσιών υποστήριξης και παρακολούθησης των ατόμων που είχαν αντιμετωπίσει την ασθένεια στην παιδική ή εφηβική ηλικία». «Από τον Φεβρουάριο του 2021 έως και το τέλος Οκτωβρίου που πέρασε, στο μητρώο έχουν καταχωρηθεί 18 γιατροί, 1.145 ασθενείς και 1.241 θεραπείες» ανέφερε η επικεφαλής της ΗΔΙΚΑ. Στα προβλήματα των ογκολογικών ασθενών και στις προτάσεις τους για τις λύσεις τους αναφέρθηκε η Πρόεδρος Πανελληνίου Συλλόγου Γυναικών με Καρκίνο Μαστού «Άλμα Ζωής», Αντιπρόεδρος της ΕΛΛ.Ο.Κ, **Παρασκευή Μιχαλοπούλου**, η οποία έδωσε έμφαση στην ανάγκη εξειδικευμένων κέντρων ολοκληρωμένης φροντίδας για κάθε τύπο καρκίνου, για να ξέρουν οι πολίτες που πρέπει να απευθυνθούν όταν διαγνωστούν με κάποιο τύπο καρκίνου. Βασικοί παράγοντες για τον έλεγχο του καρκίνου και για τη βελτίωση της ιατρικής περίθαλψης και φροντίδας, όπως είπε, είναι η επαρκής στελέχωση των δομών με ιατρονοσηλευτικό προσωπικό, η ενίσχυση των νοσοκομείων με τον κατάλληλο σύγχρονο ιατρικό εξοπλισμό, καθώς και ο πλήρης ηλεκτρονικός φάκελος υγείας των ασθενών. Για την έγκυρη και έγκαιρη διάγνωση χρειάζεται η ενίσχυση των παθολογοανατομικών εργαστηρίων και η αποζημίωση των βιοδεικτών, ενώ θα πρέπει να ελαχιστοποιηθεί ο χρόνος μεταξύ διάγνωσης και έναρξης της θεραπείας. Η εφαρμογή των θεραπευτικών πρωτοκόλλων, η σύσταση των ογκολογικών συμβουλίων, η ολοήμερη λειτουργία όλων των ακτινοθεραπευτικών κέντρων, η καταπολέμηση των αιτιών των άτυπων πληρωμών, η ψυχοκοινωνική στήριξη θα συμβάλλουν καθοριστικά στην καλύτερη διαχείριση της ασθένειας. Τέλος, ο καθορισμός ενός συντονιστή γιατρού για την φάση μετά τη θεραπεία, η κοινωνική και εργασιακή επανένταξη, η κατ'οίκον νοσηλεία, η παρηγορική φροντίδα, οι δομές τελικού σταδίου είναι ουσιαστικά θέματα για την ολιστική φροντίδα της νόσου.

Κόστος Ογκολογικής Φροντίδας και Προϋπολογισμοί Φαρμάκου

Την επόμενη ενότητα, στην οποία συζητήθηκαν τα κόστη της ογκολογικής φροντίδας και οι προϋπολογισμοί φαρμάκου συνόνησε η **Μαίρη Γείτονα**, Καθηγήτρια Οικονομικών της Υγείας, Τμήμα Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου. Η παγκόσμια αγορά φαρμάκων αναμένεται να αυξηθεί κατά 3–6% σε CAGR έως το 2027 και να αγγίξει περίπου 1,9 τρις. \$, με βάση την πρόγνωση της IQVIA (IQVIAMarketprognosis), όπως ανέφερε ο **Κώστας Γεωργίου**, Head of Consulting & Primary Market Research της IQVIA Hellas. Οι δαπάνες για αντικαρκινικά σκευάσματα αυξήθηκαν σε 196 δισεκατομμύρια δολάρια παγκοσμίως το 2022, ενώ αναμένεται να φτάσουν τα 375 δισεκατομμύρια δολάρια έως το 2027 αντιπροσωπεύοντας το 20% της συνολικής φαρμακευτικής δαπάνης. Η καινοτομία οδηγεί σε μεγάλο αριθμό νέων δραστικών: από το 2013, κυκλοφόρησαν στις ΗΠΑ 89 νέες δραστικές ουσίες για τη θεραπεία συμπαγών όγκων με ορισμένες από αυτές να έχουν έγκριση για πολλαπλές ενδείξεις. Παρόμοια εικόνα παρατηρείται και για τις αιματολογικές κακοήθειες: 53 μοναδικά νέα αιματολογικά αντικαρκινικά φάρμακα έχουν κυκλοφορήσει από το 2013. Όπως φαίνεται σε πρόσφατη μελέτη της IQVIA Hellas που ανέθεσε ο ΣfEE, προκειμένου να αντιμετωπιστεί το αυξανόμενο κόστος φαρμακευτικής περίθαλψης, οι χώρες της ΕΕ εφαρμόζουν διαφορετικά μοντέλα για την πρόσβαση των ασθενών στις καινοτόμες θεραπείες και τις αποφάσεις αποζημίωσης. Επίσης, αναλαμβάνουν και στοχευμένες πρωτοβουλίες, ενώ με στοχευμένες κινήσεις και συνεργασία εμπλεκόμενων φορέων (δημόσιων και ιδιωτικών) μπορούν οι κυβερνήσεις να εξασφαλίσουν γρήγορη

πρόσβαση των ασθενών σε καινοτόμες θεραπείες, χωρίς να επιβαρύνουν επιπλέον το σύστημα της υγείας. Για τα ζητήματα που τίθενται όσον αφορά την αξιολόγηση και την πρόσβαση στα ογκολογικά φάρμακα μίλησε ο Καθηγητής και Διευθυντής Εργαστηρίου «Οικονομικών & Διοίκησης της Υγείας» στο Πανεπιστήμιο Πειραιώς, **Αθανάσιος Βοζίκης**. Όπως ανέφερε για τα καινοτόμα φάρμακα υπάρχουν αβεβαιότητες όσον αφορά την κλινική αποτελεσματικότητά τους, το σε ποιους ασθενείς «δουλεύουν» αλλά και στο κατά πόσο αντέχει το οικονομικό τους κόστος το κάθε κράτος. Το ζήτημα είναι εάν αξίζουν το υψηλό τους κόστος, γι' αυτό και πρέπει να δημιουργήσουμε το κατάλληλο περιβάλλον για να μπορέσουν να αξιολογηθούν από τις κυβερνήσεις. Διεθνής είναι ο προβληματισμός για την περίπτωση που αποδειχθεί ότι τα φάρμακα αυτά «αξίζουν τα λεφτά τους», αλλά υπάρχει πρόβλημα στην αποζημίωσή τους, εξ' αιτίας των σφιχτών προϋπολογισμών των κρατών. Για την Ελλάδα ο καθηγητής σημείωσε ότι δεν ξέρουμε πόσο κοστίζει η ογκολογική φροντίδα, γιατί απλά δεν τη μετράμε. Η γενική εκτίμηση είναι ότι απορροφά πολύ μεγάλους πόρους. Ο **Ezat Azem**, μέλος του ΔΣ του PhARMA Innovation Forum Greece (PIF) και Διευθύνων Σύμβουλος της Roche Hellas αναφέρθηκε μεταξύ άλλων στα προβλήματα που αντιμετωπίζει η είσοδος καινοτόμων ογκολογικών θεραπειών στην Ελλάδα. Αυτά πηγάζουν αφενός από διαρθρωτικές ανεπάρκειες και αφετέρου από την υπο-χρηματοδότηση της φαρμακευτικής καινοτομίας. Όπως σημείωσε: «Στα νοσοκομεία, όπου χορηγούνται οι πλέον καινοτόμες ογκολογικές θεραπείες, ο κρατικός προϋπολογισμός παραμένει πρακτικά στάσιμος από το 2016, τη στιγμή που οι ανάγκες του πληθυσμού βαίνουν αυξανόμενες. Παράλληλα, οι υποχρεωτικές επιστροφές από τις εταιρείες αυξάνονται διαρκώς για να καλυφθεί αυτό το κενό, με συνέπεια να φτάσουμε στο σημείο, για το α' εξάμηνο του 2022, οι επιστροφές για τα ακριβότερα των 30€ νοσοκομειακά προϊόντα, να φτάσουν το λιγγιώδες 69% της συνολικής δαπάνης!». Ως κύριες συνέπειες των παραπάνω επισήμανε την άνιση μεταχείριση των καινοτόμων θεραπειών, τη διαμόρφωση ενός μη προβλέψιμου και μη βιώσιμου επιχειρηματικού περιβάλλοντος και την αδυναμία του κράτους να ανταποκριθεί στις πραγματικές ανάγκες των ασθενών. Ο **Χρήστος Αντωνόπουλος**, Διευθυντής του Τμήματος Ογκολογίας – Αιματολογίας της AstraZeneca αναφέρθηκε στην ανάγκη διαμόρφωσης ενός οδικού χάρτη για την πρόσβαση σε βιοδείκτες. Όπως επισήμανε το Εθνικό αυτό πλαίσιο θα πρέπει να διασφαλίζει την ταυτόχρονη πρόσβαση και αποζημίωση των εξατομικευμένων θεραπειών με τους αντίστοιχους βιοδείκτες τους, φροντίζοντας ταυτόχρονα να τηρούνται υψηλές προδιαγραφές ποιότητας για τους διαγνωστικούς ελέγχους των βιοδεικτών. Μάλιστα, η AstraZeneca, έχοντας στο κέντρο τον ασθενή, για περισσότερο από μία δεκαετία υποστηρίζει προγράμματα δωρεάν πρόσβασης σε υψηλής ποιότητας διαγνωστικά τεστ για τον έλεγχο μη αποζημιούμενων βιοδεικτών, για τον καρκίνο του πνεύμονα, των ωθηκών και του μαστού. Χαρακτηριστικά από το 2015 μέχρι και σήμερα, έχει υποστηρίξει πρωτοβουλίες της ΕΟΠΕ για τον δωρεάν διαγνωστικό έλεγχο BRCA1/2 σε περισσότερους από 2.800 ασθενείς με καρκίνο ωθηκών. Στην έρευνα που πραγματοποιήθηκε με συνεργασία της Ελληνικής Ομοσπονδίας Καρκίνου (ΕΛΛΟΚ), του Ινστιτούτου Πολιτικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Ερευνών (ΙΠΟΚΕ) και του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (UoAMBA), με θέμα την επίπτωση του καρκίνου στην ποιότητα ζωής των ασθενών στην Ελλάδα, αναφέρθηκε ο **Αθανάσιος Χαντζάρας**, Μέλος της Επιτροπής ΗΤΑ, Διδάσκων οικονομικών της υγείας, ΕΚΠΑ (ΜΒΑ Πανεπιστημίου Αθηνών), επισημαίνοντας ότι η επίπτωση του καρκίνου στην ποιότητα ζωής των ασθενών είναι σημαντική. Οι διαστάσεις

που κυρίως επηρεάζονται είναι η συναισθηματική υγεία, με 20% των ασθενών να δηλώνει σημαντικά προβλήματα άγχους/κατάθλιψης, καθώς και η ικανότητα συμμετοχής και διαχείρισης των διαφόρων πτυχών της κοινωνικής ζωής.

Νέα όπλα στη μάχη κατά του καρκίνου

Στην τελευταία ενότητα που συντόνισε ο **Νίκος Τσουκαλάς**, Παθολόγος - Ογκολόγος, Διευθυντής, Ογκολογικής Κλινικής, 401 ΓΣΝΑ, Επιστημονικός Συνεργάτης στο Νοσοκομείο «Ερρίκος Ντυνάν» οι εργασίες επικεντρώθηκαν στα νέα όπλα στη μάχη κατά του καρκίνου. Ο τομέας της υγρής βιοψίας είναι έτοιμος να φέρει επανάσταση στη φροντίδα του καρκίνου όπως τον ξέρουμε, τόνισε η **Μαρία Νεοφύτου**, Μεταδιδακτορική Ερευνητική Συνεργάτης, Rosenfeld Lab, Cancer Research Institute Cambridge, Cambridge University. Και ανέλυσε περαιτέρω, λέγοντας ότι με τη δυνατότητα μη επεμβατικής ανίχνευσης του κυκλοφορούντος DNA όγκου, των καρκινικών κυττάρων και άλλων νουκλεϊκών οξέων στην κυκλοφορία του αίματος ασθενών με καρκίνο, η υγρή βιοψία έχει τεράστιες δυνατότητες για κλινικές και ερευνητικές εφαρμογές. Επιπλέον, αναπτύσσονται και αξιολογούνται νέες αναλύσεις που εξετάζουν γονιδιωματικά, επιγονιδιωματικά καθώς και αποσπασματικά χαρακτηριστικά, για την έγκαιρη ανίχνευση του καρκίνου. Οι δυνατότητες της υγρής βιοψίας είναι τεράστιες και καθώς συνεχίζουμε να διερευνούμε τις δυνατότητές της, μπορεί σύντομα να γίνουμε μάρτυρες μιας σημαντικής αλλαγής στη φροντίδα του καρκίνου, κατέληξε η κ. Νεοφύτου. Για την αξία της ολοκληρωμένης ανάλυσης του γονιδιωματικού προφίλ στην εξατομίκευση της θεραπείας του ογκολογικού ασθενή μίλησε ο **Ηλίας Αθανασιάδης**, Ογκολόγος – Παθολόγος, επικεφαλής της Ογκολογικής Κλινικής Νοσοκομείου ΜΗΤΕΡΑ. Όπως ανέφερε, όλη εξέλιξη της ογκολογίας, όλα τα φάρμακα είναι γύρω από τους βιοδείκτες που τους βρίσκεις με την πλήρη γονιδιακή ανάλυση. Η ανάλυση της γονιδιακής πληροφορίας νωρίς - από τη διάγνωση - και όχι αργά, καθοδηγεί την εξατομίκευση στις θεραπευτικές αποφάσεις. Η ολοκληρωμένη ανάλυση γονιδιακού προφίλ είναι πια αναγκαιότητα για τους περισσότερους ασθενείς σε σημείο που η πλήρης ανάλυση είναι τόσο ταχύτατα εξελισσόμενη που το αν θα την εφαρμόσουμε σε όλους τους ασθενείς μας εξαρτάται από τις υποδομές που έχουμε και από τη δυνατότητα να έχουμε την εκπαίδευση των γιατρών», τόνισε ο κ. Αθανασιάδης. Με βάση την πρόοδο που έχει επιτευχθεί στην μοριακή διάγνωση, την εκτεταμένη μελέτη του γονιδιώματος και την εις βάθος κατανόηση της βιολογίας των νεοπλασιών, πολλές στοχευμένες θεραπείες χρησιμοποιούνται πλέον στην καθ' ημέρα κλινική πρακτική, τόνισε ο **Ιωάννης Χατζηδάκης**, Παθολόγος Ογκολόγος, Επιμελητής Δ' Ογκολογικής Κλινικής Ιασώ. Από την πλευρά της η **Ειρήνη Ρούπου**, Βιολόγος στη Μονάδα Μοριακής Διαγνωστικής, Α' Εργαστήριο Παθολογικής Ανατομικής, Ιατρική Σχολή, ΕΚΠΑ μίλησε για το Next Generation Sequencing τα πλεονεκτήματα του οποίου είναι το υψηλότερο βάθος αλληλούχισης για αυξημένη ευαισθησία (έως και 1%), η υψηλότερη δύναμη ανακάλυψης, ανάλυσης μεταλλάξεων και απόδοσης και περισσότερα δεδομένα που παράγονται με την ίδια ποσότητα DNA. Τέλος, τη λειτουργία του Ελληνικού Δικτύου Μοριακής Ογκολογίας (ΕΔΙΜΟ) με στόχο την έρευνα και αντιμετώπιση του καρκίνου στην Ελλάδα παρουσίασε ο **Κωνσταντίνος Στρατάκης**, κλινικός γενετιστής γιατρός και διευθυντής ερευνών γενετικής και ιατρικής ακριβείας στο Ινστιτούτο Μοριακής Βιολογίας και Βιοτεχνολογίας του Ιδρύματος Τεχνολογίας και Έρευνας (ΙΤΕ). Όπως ανέφερε, το ΕΔΙΜΟ, από την ίδρυσή του, το 2022, προσφέρει υπηρεσίες ανάλυσης βιοδεικτών μοριακής ογκολογίας σε ασθενείς με

αιματολογικά ή συμπαγή νεοπλασμάτα, ενώ, παράλληλα, στοχεύει στη δημιουργία μίας ψηφιακής βάσης δεδομένων, η οποία θα συνδέσει την ανίχνευση των βιοδεικτών με τα κλινικά στοιχεία των δειγμάτων.

~

Το συνέδριο διοργανώθηκε υπό την Αιγίδα του Συλλόγου Αντιπροσώπων Φαρμακευτικών Ειδών & Ειδικοτήτων (ΣΑΦΕΕ) και της Ελληνικής Ένωσης Market Access (ΕΛ.Ε.Μ.Α.).

Χορηγοί του Συνεδρίου ήταν οι εταιρείες AstraZeneca και IQVIA και Media Partner η εταιρεία Perception.
